

РЕШЕНИЕ

на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана

за резултатите от извършеното оценяване по процедура за програмна акредитация на професионално направление 9.1 Национална сигурност, област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“ във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

1. Хронология на процедурата:

Процедурата е открита от Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана на 12.07.2019 г. (Протокол № 18) по искане на висшето училище (вх. № 561/03.07.2019 г.). Експертната група:

1. доц. д-р Константин Казаков, Университет по библиотекознание и информационни технологии, ръководител на ЕГ
2. доц. д-р Асен Захариев, пенсионер, член на ЕГ;
3. доц. д-р Доника Диманова, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, член на ЕГ;
4. проф. д.н. Красимир Марков, пенсионер, член на ЕГ;
5. Георги Хинов, студент, член на ЕГ.

и наблюдаващият процедурата член на ПК на НАОА проф. д.н. Севдалина Димитрова, са определени с решение на Акредитационния съвет на НАОА от 16.07.2020 г. (Протокол № 14) и извършиха проверка на оценяваната институция в периода 15-18.09.2020 г.

На заседание, проведено на 26.11.2020 г. (Протокол № 24), на основание чл. 88а, ал. 4 от ЗВО и чл. 12, ал. 6, т. 4 от ПДНАОА, членовете на Комисията приеха доклада на експертната група.

При предходната програмна акредитация на професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ от 02.07.2014 г. с решение на Постоянната комисия по социални и правни науки и национална сигурност към НАОА с оценка 9,25 и шестгодишен срок, са направени четири препоръки:

Препоръка 1. Да се увеличи относителният дял на практическите занятия в профилиращите учебни дисциплини.

В резултат на мащабно проучване на пазара на труда в областта на сигурността и съвместно с представителите на практиката е изготвена матрица на компетенциите на обучаемите в ПН 9.1 Национална сигурност. На тази основа са направени съществени промени в учебните планове и програми. за специалност ЗНС и ППООР, ОКС „бакалавър“ при което е увеличен делът на практическите занятия в осем учебни дисциплини. Извършена промяна в аудиторната заетост в посока увеличаване на практическите занятия на 4 (четири) учебни дисциплини в специалност ЗНС и 4 (четири) в специалност ППООР, въведени са и по пет нови дисциплини в двете специалности. В резултат на извършената промяна хорариумът на практическите занятия по профилиращите за специалността дисциплини е

увеличен средно с 45 % за сметка на лекционните курсове и за двете специалности в полза на практическата подготовка.

Актуализирани са и учебните планове на специалност „Съдебни експертизи“, ОКС „магистър“ с цел увеличаване дела на практическите занятия в профилиращите дисциплини и са въведени пет нови учебни дисциплини с практическа насоченост. От 2015 год. е въведен задължителен стаж в учебните планове на специалности ЗНИ и ППООР. Организиран са и са проведени майсторски класове по актуални проблеми на националната сигурност с участието на студенти от двете ОКС на катедра „Сигурност и безопасност“. Активирано е участието на студенти от ПН в практико-приложни проекти и други форми на практическо обучение и квалификация извън учебния план. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка 2. Да се създаде система за проследяване мобилността на студентите от професионално направление „Национална сигурност“ чрез частично обучение в избрано от тях ВУ в страната и чужбина.

Създадена е система за информиране, мотивиране, подбор, реализиране и проследяване мобилността на студентите от професионално направление „Национална сигурност“, частично обучение в избрано от тях ВУ в страната и чужбина. <https://erasmus.vfu.bg/category/студентска-мобилност/>. Създадената и успешно функционираща от 2014 г. Система за персонален мониторинг и подпомагане на изявените студенти във ВСУ (https://www.vfu.bg/personalen_monitoring/) е важен инструмент, подпомагащ дейността на Еразъм-координатора в дейността по мотивиране и подбор на студентите за участие в програмата. Създадена е вътрешна система за проследяване на мобилността на студентите на база действащата университетска процедура и инструкция. **Препоръката е изпълнена.**

По препоръка № 3. Да се създаде база данни (материали, програми и др.) от учебна документация на български и/или на чуждестранни ВУ, с приоритет от университети в европространството на висшето образование от професионалното направление „Национална сигурност“.

Създадени са нови, съвременни образователни продукти (нови специализации в специалностите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, майсторски класове, LLL-курсове, курсове за допълнителна квалификация и поддържане на утвърдените и доказали се специалности и форми на обучение. **Препоръката е изпълнена.**

Препоръка 4. Ръководствата на Юридическия факултет при ВСУ и на катедра „Сигурност и безопасност“ да насочат усилия за активизиране участието на студенти в научноизследователски и образователни проекти и в специализирани студентски научни форуми, като се използва и междууниверситетското сътрудничество на национално и международно равнище.

Положени са усилия за активизиране участието на студентите от професионалното направление за участие в международни програми за академичен обмен, в образователни и практико-приложни национални проекти и решаване на конкретни научноизследователски задачи по отделни учебни дисциплини. Увеличени са възможностите за участие на обучаемите от ПН 9.1. в специализирани студентски научни конференции, дискусии, кръгли маси и др. във ВСУ, организирани са самостоятелно три студентски научни форума и два съвместно със Студентски съвет на ВСУ. Увеличено е участието с доклади и научни съобщения по линия на Еразъм+ (над 80 студента). Увеличени са публикациите в реферирани издания (двама студенти от ПН 9.1). **Препоръката е изпълнена.**

2. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/:

Въз основа на изводите в доклада на експертната група ПКСПНСО направи следните констатации и оценки за изпълнението на критериалната система:

Констатации за изпълнение на критерий 1.1 в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/: „При извършване на обучение в професионалното направление се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище“

ВСУ „Черноризец Храбър“, Юридически факултет и катедра „Сигурност и безопасност“ имат отчетлива Политика за управление на качеството на обучение, която е публично оповестена и част от стратегическия мениджмънт на ВУ.

Обучението в специалностите от професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ се осъществява в съответствие с мисията, целите и задачите на ВСУ. Съобразено е със „Стратегията за развитието на професионално направление „Национална сигурност“ за периода 2016-2021”, обсъдена и приета на заседание на катедра „Сигурност и безопасност“, проведено на 26.04.2016 г. и Работната програма на професионално направление „Национална сигурност” за учебната 2018/2019 г. за изпълнение на Стратегията за развитие на Варненски свободен университет през периода 2018 – 2022 г. Постигната е релевантност между мисия, стратегия, стратегически цели и приоритети.

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

За акредитационния период академичният профил на ПН 9.1. „Национална сигурност“ е посочен в табл.1:

Таблица 1. Академичен профил на ПН 9.1.

ОКС „бакалавър“		ОКС „магистър“	
Акредитирани специалности решение на ПКСПННС (изх. № 1009/28.07.2014 г. на НАОА) от 02.07.2014 г., протокол № 16 (https://www.neaa.government.bg/images/Akreditirani_PN/dokladi_otPN/06_VSU_PN_9.1.pdf) 9,25 – шест години	Специалности през акредитационния период	Акредитирани специалности решение на ПКСПННС (изх. № 1009/28.07.2014 г. на НАОА) от 02.07.2014 г., протокол № 16(https://www.neaa.government.bg/images/Akreditirani_PN/dokladi_otPN/06_VSU_PN_9.1.pdf)	Специалности през акредитационния период
„Защита на националната сигурност“ (Р и З)	„Защита на националната сигурност“ (Р и З) - съвместна програма с УниБИТ	Митническо разузнаване и разследване (Р и З)	Митническо разузнаване и разследване (Р и З)
„Противодействие на престъпността и опазване на общественя ред“ (Р и З)	„Противодействие на престъпността и опазване на общественя ред“ (Р и З); от 2018.2019 учебна година и профил Профайлъринг	Подготовка на силите и средствата за действие при не конвенционални кризи” (РФ)	Съдебни криминалистически експертизи (Р и З)
	Международно право и сигурност – Р и З форма на обучение (на български и чужд език) - съвместна програма с Киевски университет по Право	„Съдебни експертизи” - Криминалистически; Психологични; Икономически; Пожаро-технически; Компютърно-технически; Строително-технически (ЗФ)	Съдебни икономически експертизи (Р и З)
		„Международно морско право и управление на риска” (Р и З)	Съдебни компютърно-технически експертизи (Р и З)
		„Морско право и логистика на сигурността” (ЗФ)	Съдебни пожаро-технически експертизи (Р и З)

			Съдебни психологически експертизи (Р и З)
			Съдебни строително-технически експертизи (Р и З)
			Интелигентни системи за сигурност (Р и З) - съвместно обучение с ВВМУ
			Юридическо прогнозиране и оценка на въздействието (Р и З) съгласно чл. 81, ал. 1, т. 2б и ал. 8 от Закона за висшето образование (ЗВО). - съвместна програма с БАН

ВСУ и факултет „Юридически“ имат изградена стройна, устойчиво функционираща, с многостепенни процедури за разработване и контрол на изпълнението политика и система за управление на качеството, за което има достатъчно доказателства като съвкупност от документи и процедури, съобразени с държавните нормативни изисквания за осъществяване на образователния процес.

Юридически факултет (ЮФ) и катедра „Сигурност и безопасност“ има подчертан стремеж за обогатяване на академичния профил на ПН 9.1., реализацията на който е посредством сключеното споразумение за сътрудничество и съвместно обучение с УниБИТ гр. София през 2015 г. Израз на това партньорство е обогатяване на предлаганите профилиращи обучителни програми в специалност „Защита на националната сигурност“ – „Организация и управление на националната сигурност“. От учебната 2014/2015 година за първи път успешно се осъществява съвместното обучение в ОКС „Бакалавър“ по „Защита на националната сигурност“.

Създадени са условия за ефективно партньорство с чуждестранен университет и е реализирано обучение по договор в съвместна магистърска програма „Международно право и сигурност“ с Киевски университет по право. От първия прием през 2012/2013 учебна година до последния през 2014/2015 г. са обучени 37 студента на руски език.

Договори за сътрудничество са сключени и с „Център за стратегически инициативи и прогресивно развитие“, както и с Алфа университет, Сърбия.

През акредитационния период ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“

въвеждат нови магистърски програми в ПН 9.1. Специалността „Юридическо прогнозиране и оценка на въздействието” в ОКС „магистър“ се отличава със своята уникалност за страната и се осъществява съвместно с Института за държавата и правото при Българската академия на науките.

От учебната 2018/2019 учебна година в катедра „Сигурност и безопасност“ се поставя началото на реализацията на визията за нов модел на образователната дейност в среда **Industry 4.0**, заложен в Стратегията за развитие на Варненски свободен университет през периода 2018 – 2022 г., израз на което е обучението в специалност „Интелигентни системи за сигурност“ в ОКС „магистър“ съвместно с експерти от практиката и преподаватели от ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

Информацията за ПН „Национална сигурност“ и формите на обучение са публично оповестени на сайта на университета. (<https://www.vfu.bg>) Пълна информация за функционирането на професионалното направление е публично оповестена на страницата на Катедра „Сигурност и безопасност” към Юридическия факултет.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ провеждат политика на обвързване на учебния процес с научните изследвания, съобразена с Наредба № 1 за учебната дейност. В преподавания учебен материал задължително се включват резултати от НИД на преподавателите и достиженията в съответната област на науката. Провеждането на научни изследвания във ВСУ „Черноризец Храбър” е регламентирано с Наредба №2 за управлението и организацията на научноизследователската дейност. Контролът по реализирането на политиката се осъществява чрез ежегодното разработване на план и отчет за НИД на ниво преподавател, катедра, факултет и университет. (Стандарт 5, т. 5.2).

Прилагат се процедури за атестиране, за годишно оценяване на преподавателския състав (Инструкция № 5), за заемане на академична длъжност (Наредба №3 за академичния състав), за научноизследователски проекти и задачи, като израз на обвързаността на учебната и научната дейност.

Предприети са първи стъпки към трансформиране на професионалното направление като звено от научноизследователски тип, генериращо научни резултати за нуждите на системата за защита на националната сигурност, за нуждите на частния сектор за сигурност, учебния процес и развитието на академичния състав (Стандарт 5, т. 5.2).

Констатации за изпълнение на критерий 1.2. в съответствие със стандарт 1 от ESG - част 1 /1-10/ „Управление на качеството на образованието“

Обучението в ПН 9.1. „Национална сигурност” изцяло е подчинено на принципите, залегнали в СУК на ВСУ.

СУК е изградена в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015 (от 1.03. 2019 год. ВСУ е ресертифициран от Международната сертифицираща организация BUREAU VERITAS Certification в съответствие с

международния стандарт ISO 9001:2015 и получава сертификат с акредитация от UKAS (Великобритания) за срок от 3 години - до 2022 г.).

СУК е с дефинирани цели, които са в пълно съответствие със залегналите в стратегическите документи на ВСУ цели и способстват за качествено и в срок изпълнение. Качеството на изпълнение на всички дейности („тотално качество“), се разглежда в два аспекта: качество на учебния процес и качество на научната дейност.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат изградени организационни структури и е разпределило отговорностите за внедряването, усъвършенстването и поддържането на университетската система за управление на качеството (СУК).

Периодичното оценяване ефективността на функциониране на СУК и осигуряването на обратна връзка за резултатите от нейното действие е посредством периодичните вътрешни одити, извършвани от обучени вътрешни одитори и от обобщените информации и анализи. От 2018 г., след преминали две специализирани обучения в одитите се включват представители на студентите и работодателски организации от всички професионални направления във ВСУ. За акредитационния период в ПН 9.1. Национална сигурност са планирани и проведени **6 (шест)** вътрешни одита, т.е. 100 % изпълнение. Докладите от вътрешните одити се обсъждат на заседанията на катедра „Сигурност и безопасност“.

През акредитационния период за осигуряване на качеството на обучение в ПН 9.1. са проведени 13 обучения за повишаване на професионалната компетентност на академичния състав и две обучение във връзка с прилагането на международния стандарт ISO 9001:2015.

Поради създалата се в страната извънредна ситуация с COVID епидемията и необходимостта от бързо адаптиране и трансформиране на учебния процес, за да не се допуска неговото прекъсване, са организирани и проведени обучителни семинари на академичния състав на ВСУ за използването на дигиталната платформа GSuite, за подготовка на електронни ресурси и провеждането на он-лайн изпити.

Във ВСУ “Черноризец Храбър“ има действащ **„Етичен кодекс за научни изследвания на ВСУ“** (<https://ejournal.vfu.bg/bg/pdfs/et.kodeks.pdf>), в който са залегнали основните принципи за академична почтеност.

За осигуряване изпълнението на Етичния кодекс за предотвратяване на нарушения и за съдействие при разрешаване на конфликти е създадена *Комисия за академична етика* за чието функциониране има приет *Правилник за дейността ѝ*.

ВСУ „Черноризец Храбър“ и катедра „Сигурност и безопасност“ при Юридически факултет, разполагат със *специализиран софтуер със свободен достъп* за проверка за плагиатство при разработването на курсови проекти, реферати, дипломни работи, магистърски тези, дисертационни трудове и др.

Академичната почтеност и непримиримостта към дискриминация са декларирани в политиката на ВСУ съобразно принципите, залегнали в

Хартата и Кодекса на учения. На това основание през 2012 година ВСУ „Черноризец Храбър“ е удостоен от Европейската комисия с логото за човешки ресурси „HR Excellence in Research“.

През акредитационния период не са установени прояви на нарушаване на академичната почтеност.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1. в съответствие със стандарт 2 от ESG - част 1 /1-10/ „ВУ извършва обучение по професионалното направление като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни“

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат строго разписани процедури за разработване, приемане и утвърждаване на учебните планове и програми за обучение на студентите от ПН 9.1. Национална сигурност ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ с отчитане на мнението на обучаемите и потребителите на кадри и които отговарят на поставените цели и очакваните резултати. Квалификацията ясно е определена и оповестена и се отнася до точното ниво в националната квалификационна рамка за висше образование и в Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование.

ВСУ от 2012 г. прилага принципите на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS). В резултат на успешно преминали селекционни процедури ВСУ „Черноризец Храбър“ два пъти е удостоен със знаците ECTS и DS Label (<http://www.vfu.bg/labels/>) за успешно прилагане на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити. Университетът издава Европейско дипломно приложение на английски език, съгласно образца на ЮНЕСКО, на всеки студент при завършването му.

Обучението на студентите от ПН 9.1. „Национална сигурност“ се провежда по учебна документация, включваща: **квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми** на изучаваните дисциплини и ежегоден график на учебния процес /чл. 39, ал. 2 от ЗВО/. Учебните планове на специалностите от ПН 9.1. съдържат отчетлива информация за специфичните компетенции, които обучаемите придобиват по време на обучението си.

В структурата на учебните планове на ПН 9.1. логически са обвързани трите основни типа дисциплини – задължителни, избираеми и факултативни, като се контролира спазване на изискването, съгласно вътрешно нормативната уредба, за процентно съотношение между тях (задължителни – 70%, избираеми – 20% и факултативни – 10%).

Учебните програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката, съвместими са документацията от европейското пространство за висше образование, отговаря на добрите практики за обучение в сектора за сигурност. В учебните програми за всяка учебна дисциплина са формулирани изисквания за оценяване на резултатите от

обучението, като се отчитат особеностите на дадената дисциплина, а също и придобитите в резултат на обучението знания, умения и компетентности.

Учебната документация на специалностите от ПН 9.1. е съставна част на Информационния пакет на университета, който се публикува на интернет страницата на университета на български и английски език. (www.vfu.bg) В този информационен пакет, публично оповестена, се съдържа цялата информация за т.нар. „жизнен цикъл“ на студента.

Във ВСУ са създадени процедури за анкетиране на студенти и потребители. ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ периодично провеждат анкетиране на студентите, като в анкетните карти се включват въпроси, отнасящи се и до учебната документация – за изпълнението на учебния план и изборност на дисциплините, профилирането и др.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат утвърдена практика за ежегодно актуализиране на учебните планове във връзка със започване на обучението на нов випуск при необходимост. Представен е необходимият доказателствен материал за решенията за приети нови учебни планове и/или актуализирани за периода от учебна година 2014/2015 до 2018/2019 .

Количественото измерение на обсъдени и/или приети нови учебни планове е 15 пъти, обсъдени и/или актуализирани учебни планове – 22 пъти. За отчетния период са обсъждани и приемани нови и/или актуализирани тринайсет пъти учебни програми на бакалавърски програми „ЗНС“ и „ЛПООР“. Записи за други въпроси, свързани с учебната документация има в седем протокола на заседания на катедрата.

За повишаването на качеството на образователния процес в изпълнение на проект BG051PO001-3.1.07-0029 „Актуализиране на учебната документация и учебния процес във ВСУ „Черноризец Храбър“ в съответствие с изискванията на пазара на труда“ (<http://uchebniprogrami.vfu.bg/>) е направено проучване на необходимостта от специалисти по специалностите от ПН „Национална сигурност“. По време на работни срещи с представители на бизнеса са очертани дефицитите на практическите умения на завършващите ПН 9.1. Направена е прогноза за необходимостта от кадри по специалностите от ПН „Национална сигурност“ за период от десет години. Създадено е Браншово настоятелство към ПН 9.1.

Спецификата на професионалната квалификация в сферата на националната сигурност изисква да се акцентира върху формирането на практически навици и умения за действия в екстремални ситуации, условия на кризи или сложна оперативна обстановка. В учебните планове на базовите специалности е въведена учебна дисциплина като задължителен учебен стаж, който се организира, съгласно приетата Инструкция за организацията на стажовете и практиките на студентите във ВСУ „Черноризец Храбър“ и Методика за провеждане на учебните стажове на студенти от ПН „Национална сигурност“.

За периода 2014 – 2018 г. са проведени стажове със студентите, както следва: за учебната 2019/2020 година са проведени два стажа в района на

Източни Родопи (31 студента) и един стаж в ЦСПП в гр. Варна (10 студента); 19 стажа в Центъра за специализация и професионална подготовка на АМВР с участието на 369 студента, в резултат на сключени договори 458100-1270/16.09.2014 г. и 458100-1792/28.09.2016 между АМВР и ВСУ „Черноризец Храбър“; 3 стажа в Център за професионална квалификация гр. Монтана към ГД ПБЗН – МВР и АЕЦ „Козлодуй“, в резултат на сключено споразумение за провеждане на стажове и практическо обучение с участието на 78 студента. 1 стаж в Областна дирекция на МВР – Варна; 19 стажа на терен в Западни Родопи по оцеляване и планинско спасяване с участието на 316 студенти от специалностите в професионалното направление и от Филиал-Смолян. Сключени са договори за провеждане на практически занятия, стажове и практическо обучение и с Българска асоциация за корпоративна сигурност. Сключено е споразумение между Министерство на отбраната и ВСУ „Черноризец Храбър“ за обучение на студенти в курсове по военна подготовка предоставя възможност на студенти от ПН „Национална сигурност“, които желаят да преминат обучение в курсове по военна подготовка за определена военна специалност, както и за действия, свързани с отбраната на страната, защитата на населението и личната сигурност. За периода на самооценка обучение са преминали двадесет и шест студента. Представени са необходимите доказателства.

В изпълнение на проект „Национална асоциация на фирмите за търговска сигурност и охрана“ са анкетирани 51 представители на бизнеса, които предоставят услуги в сферата на сигурността и опазването на обществения ред. Извършено е проучване на мнението на потребители на кадри, завършващи професионално направление "Национална сигурност". Осъществени са две срещи за дефиниране на несъответствие в учебните програми на базовите специалности с изискванията на пазара на труда и за изготвяне на профили на компетенциите за двете базови специалности на ПН 9.1. Резултатите от изследването са публикувани в сборник.

В подкрепа на професионалното обучение и повишаването на практическите умения на студентите на ПН „Национална сигурност“ е и включването в проектите BG051PO001-3.3.07-0002 "Студентски практики“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“, BG05M2OP001-2.002-0001 "Студентски практики – фаза 1" и BG05M2OP001-2.013-0001 Студентски практики – фаза 2“ по ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 – 2020 (Приложение №2.17 и №2.18 / 2.18А).

Относителният дял (осреднен) на практическото обучение за добрата професионална подготовка на студентите в специалностите от ПН „Национална сигурност“ е 28,2 % .

Във ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ е установена устойчива заинтересованост към обучението в ПН 9.1. във ВСУ „Черноризец Храбър“ през годините на акредитационния период като израз на предлагания качествен образователен продукт.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат създадени правила

и процедури за проверка и оценка на знанията и уменията на кандидат-студентите, студентите и дипломантите, систематизирани в конкретни университетски нормативни актове и оповестени на уеб страницата на университета в ECTS-наръчник (www.vfu.bg).

В ПН „Национална сигурност“ са изработени и приети вътрешни правила за задаване, разработка, защита и оценяване на дипломните работи, които са публикувани в „Ръководство за разработване на дипломни работи“ .

Прилага се процедура за провеждане на държавни изпити и защита на дипломни работи и критерии за оценяване на дипломна работа и на комплексен държавен изпит в професионално направление „Национална сигурност“.

(https://www.vfu.bg/darjavni_izpiti_i_diplomni_raboti/files/KMBT_215_02350.pdf)

ПН 9.1. „Национална сигурност“ има приета единна методика за оценяване знанията на студентите по учебните дисциплини. Катедрата е осигурила достъп до информацията за критериите за оценяване знанията и уменията на студентите, чрез публикуването им в официалният сайт на ВСУ (<https://www.vfu.bg/ects-%D0%B3%D0%B8%D0%B4.html>).

Оценяването на резултатите от обучението в ПН „Национална сигурност“ се базира на националната шестобална система, която е приравнена към изискванията на ECTS. Периодично на катедрени заседания се обсъждат въпроси свързани с успеваемостта на студентите и резултатите от държавните изпитни сесии. За периода на оценка са налични в протоколи петнадесет обсъждания.

Във ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ са създадени възможности за студентска мобилност, регламентирани с Раздел VII „Студентско състояние“ и Раздел VIII „Признаване на периоди на обучение и обучение във втора и нова специалност“ от Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ. Спецификата на обучение в ПН 9.1. предполага значително ограничени възможности за студентска мобилност в рамките на Европейския съюз или извън него. Независимо от това обстоятелство и слабата съвместимост на програмите на ПН „Национална сигурност“ с обучението в други чуждестранни ВУ, университетът успява да предложи възможности за реализация на мобилности извън страната. (виж *Стандарт 4.1.3.*)

Признаването на периоди на обучение в ПН 9.1. се извършва по реда на Наредбата за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити.

Предвидени са възможности за ускорено обучение и обучение по Проект на ВСУ „Обучение на две скорости“, регламентирани с Наредбата за учебната дейност . Съгласно решение на катедра „Сигурност и безопасност“ при преминаване на ускорено обучение или при признаване на предходно обучение на всеки студент се изготвя индивидуален план на обучение от тютора на съответния курс, който се утвърждава на катедрен съвет.

Редът за признаване на висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища се регламентира с Инструкцията

№7.

Конкурентно предимство на учебните планове на специалностите от ПН 9.1. е съвместимостта им със специалността от регулираните професии от ПН 3.6. Право при спазване на изискуемия хорариум за правни дисциплини и професионална квалификация на академичния състав, водещ обучението, което дава необходимата правна компетентност на специалиста по сигурност и опазване на обществения ред.

Сравнителният анализ на учебните планове на специалностите от ПН „Национална сигурност” във ВСУ „Черноризец Храбър“ със сродни специалности, предлагани от други университети в национален план показва възможности за мобилност на студентите, изразяваща се, както за краткосрочни периоди на обучение, така и при преместване от друго ВУ във ВСУ „Черноризец Храбър” и обратно. (виж Стандарт 7.1.3)

Във ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ са създадени и се прилагат процедури за административен контрол по състоянието на учебната документация, осъществяван на няколко нива: ръководители катедра/катедрен съвет, декан/факултетен съвет, Комисия по учебната дейност, Академичен съвет.

Процедурата по изготвяне и утвърждаване на учебните планове е описана в Глава IV, Раздел III на Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ, в която са оповестени и „Стандарти за разработване на учебна документация във ВСУ „Черноризец Храбър“.

От м. ноември 2019 г. е утвърден състав на Програмен съвет на професионалното направление за разработване, приемане, утвърждаване и актуализиране на учебна документация, в който са включени представител на студентите и експерт от практиката.

Качественото и количествено доказване на необходимостта от всяка учебна програма в съответствие с нуждите на пазара на труда може да се намери в резултатите от проучвания, провеждани от ВСУ за тенденциите в пазара на труда и търсенето на различни ОКС. (виж Стандарт 2.1.1 и 2.1.2).

Спецификата на обучение в ПН „Национална сигурност” и интердисциплинарния характер на предлаганите програми изискват провеждането на срещи с работодатели и студенти. Обсъждането на проблемите и анализът на анкетните карти проектира професионалната дисциплина, отзивчивостта и творческата отговорност на преподавателите от ПН „Национална сигурност”. (виж Стандарт 3.1.6)

През периода на самооценка са актуализирани всички учебни планове по предлаганите от ПН 9.1. специалности, което е видно от табл.1 (виж Стандарт 2.1.1. и 2.1.2) Броят на предлаганите и актуализираните учебни програми през последните 5 години за ОКС Бакалавър е три; за ОКС Магистър – пет.

Броят на студентите и на представителите на бизнеса и професионалните организации, участващи в изготвянето и актуализирането на учебните програми е 54 представители на бизнеса, трима представители

на студентите - членове на състава на катедрения съвет.

Нова практика в ПН 9.1. е създаването на клубове на възпитаници по области (в гр. Силистра) и създаването на организация за работа и екипи, които да установят контакти с бивши възпитаници в други области и да създадат условия за създаване на клубове по места.

В рамките на дейността на Центъра за професионално обучение е разработено и проведено от преподаватели от ПН 9.1. обучение по квалификационни курсове по професия "Охранител" и по професията "Спасител при бедствия, аварии и катастрофи". (https://cpo.vfu.bg/licenzirani-profesii-i-specialnosti/Specialnosti/ohranitel_lichna%20ohrana/index.php).

Устойчива добра практика на катедрата е провеждането на краткосрочни курсове за допълнителна квалификация или специализация. Над 70 лица са преминали обучение, съгласно приетите университетски стандарти за LLL – краткосрочни курсове за обучение през целия живот.

Нова практика за катедрата е създаването на възможности за интегриране на учебните планове и учебните програми на направлението със сродни учебни програми на средните училища. Изготвени са две учебни програми по заявка от средни училища. Предстои включването им в учебни планове при одобряване от МОН. Във ВСУ се прилагат съответстващи на европейските и националните изисквания и регламенти, определящи структурата на учебните планове, наименованията и съдържанието на учебните дисциплини, структура на академичната година по семестри, седмици и часове. Спазват се нормативните изисквания за аудиторната заетост и общ хорариум за ОКС "Бакалавър" и ОКС "Магистър". Организацията на учебния процес е регламентирана в Наредба №1 за учебна дейност (НУД), актовете свързани с нейното прилагане и Стандарти за разработване, приемане, утвърждаване и актуализиране на учебна документация за ОК „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“.

В началото на учебната година първокурсниците получават необходимата синтезирана информация за организацията на учебния процес чрез участието им в т.нар. „Въвеждащи дни“ и книжка за първокурсника.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1. в съответствие със стандарт 3 от ESG - част 1 /1-10/ „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответното професионално направление“

Обучението в ПН „Национална сигурност“ се провежда по утвърдена учебна документация, която е публично оповестена в сайта на ВСУ. Във всеки учебен план присъства квалификационна характеристика, която отразява получаваната квалификация, резултата от обучението, придобитите умения и възможности за професионална реализация (Стандарт 2.1.1, Инструкция № 1 за организацията и дейността на Фронт-офиса при ВСУ „Черноризец Храбър“, Раздел II Сектор „Планиране“. http://www.vfu.bg/ucheben_razpis

Квалификационната характеристика отразява точно и ясно позицията на бъдещия специалист, отговаря на изискванията на Националната квалификационна рамка на Република България и на Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (ЕКР), с изразена връзка между целеполагане и очаквани резултати.

Учебната документация отговаря на приетите Стандарти и насоки за осигуряване на качество в Европейското пространство за висше образование (ESG), прилагайки качествено обучение и преподаване, подпомагащо трансгранично сътрудничество на всички заинтересовани страни.

Създадена е стройна система за стимулиране на мотивацията на студентите в процеса на обучение в ПН 9.1., като основна форма са провежданите майсторски класове за допълнителна квалификация, мотивация и задълбочаване на практическите им компетенции, водени от изтъкнати български и чуждестранни специалисти както от академичните среди, така и от практиката.

През акредитационния период са проведени 5 (пет) майсторски класове, информация за които е налична в базите данни на сектор „Дипломиране и сертифициране на Фронт-офис на ВСУ.

За провеждане на практическата подготовка по профилиращите дисциплини от специалностите “Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред” и “Защита на националната сигурност” са изградени два специализирани кабинета по криминалистика - “Криминалистика и съдебни експертизи” (<https://www.youtube.com/watch?v=whgdun9Lcb8>) и “Тактика и методика на разследването” (<https://www.youtube.com/watch?v=6puGSwEQNfQ>).

Провеждането на стажовете в ПН 9.1. е съгласно сключени договори и набор от документи за проведените практики и стажове (Договор за осъществяване на практиката; График за провеждане; Учебна програма, Заповед и списък на участниците), съхранявани и на разположение в катедрата.

В периода на самооценка за качеството на обучение в ПН „Национална сигурност” ВСУ „Черноризец Храбър“ е сключил 7 договора за сътрудничество и съвместна дейност със сродни организации. Общият брой студенти от ПН 9.1. участвали в проект **BG05M2OP001-2.002 "Студентски практики – фаза 1"**, ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 – 2020 за периода на самооценка е 595. Обратната връзка както от студенти, така и от работодатели за удовлетвореността им от провежданото практическо обучение е посредством анкетни проучвания на университетско ниво.

ВСУ има разработена „Система за персонален мониторинг и подпомагане на най-изявените студенти за стимулиране на участието им в научни и образователни проекти и предприемачество“, въведена през учебната 2013/2014 г., в изпълнение на стратегическия акцент на университета „Икономика базирана на знание“.

В ПН 9.1. са създадени условия за стимулиране и мотивиране на

студенти, които имат отличен успех да получават стипендия под формата на намаление на семестриалната такса.

Представени са справки и отчети за проведени проучвания на студентското мнение, относно качеството и практическата полезност на обучението.

За проучване на факторите, повлияли върху избора на студентите за обучение в специалностите на ПН 9.1. в катедра „Сигурност и безопасност“ е създадена система за анкетно проучване. Основен информационен източник, използван при проучването за кандидатстване в ПН „Национална сигурност“ е Уебсайтът на университета.

За срока на акредитационния период броят на приетите студенти в специалностите на ПН 9.1 ОКС „бакалавър“ е 1398 и в ОКС „магистър“ – 398.

Дипломираните през последните 5 г. в %, които са наети на работа в страната (отделно в страна от Европейския съюз) през първите две години след завършване на образованието - 48% (от пожелалите випускници да попълнят анкета, около 40% от завършилите) - <http://alumni.vfu.bg>.

В ПН 9.1. е създадена система с използване на ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на студентите. ВСУ предоставя възможност всеки индивидуално да създаде свое **портфолио**, включващо информация за допълнителната компетентност, придобита чрез участие в извънаудиторни дейности, сертифициране на знания, участия в прояви със съответните удостоверения.

В ПН 9.1. има ясни критерии за оценка знанията на студентите, съгл. Наредба №1 за учебната дейност и включени във всяка учебна програма, като съпътстващ задължителен реквизит към учебните планове на специалностите от направлението. (виж *Стандарт 2.1.3*) Критериите за оценка са публично оповестени в ECTS информационния пакет, публикуван на сайта на университета (http://www.vfu.bg/ects_guide/, http://www.vfu.bg/en/ects_guide/). За обективността на оценяване се провеждат периодични анкети със студентите от ПН 9.1.

Информация за документите за допускане и явяване на държавен изпит, срокове за подаване и графици за държавни изпити, списъци с примерни теми за дипломни работи, е публикувана в модул „Държавни изпити и дипломни работи“ на сайта на университета е публикувана (<https://www.vfu.bg/ctyдeнтu/държавни-изпити-и-дипломни-работи.htm>)

Утвърдена практика е в състава на изпитната комисия в ПН 9.1. при възможност се осигурява присъствие на специалист от практиката. През отчетния период в комисииите за семестриални и държавни изпити са включени 6 броя специалисти от практиката, изтъкнати специалисти в сектора за сигурност.

Установена е система за обратна връзка между преподаватели и студенти от ПН 9.1. чрез седмични консултативни приемни часове по предварително обявен график, вкл. и on-line консултации, които са регламентирани с чл. 61 на Наредба №3 за академичния състав и чрез

тьюторна система (<http://www.vfu.bg/tyutori/>).

За регулярно обсъждане и отчитане на мнението на студенти и потребители в процеса на усъвършенстване на качеството на образователната дейност са въведени следните добри практики:

- ✓ изградена е тютюрна система, акцент в дейността на които е създаване на ефективна пълноценна връзка със студентите за успешно протичане на обучението им;

- ✓ нормативно са въведени консултации на преподавателите със студентите, съгласно чл. 61 от Наредба 3 за академичния състав;

- ✓ текущо анкетиране на студенти във връзка с планово атестиране на преподаватели, съгласно Наредба №3 за академичния състав. Отчитането на мнението на студентите като потребители на образователния продукт е ключов компонент от оценяването на качеството на работа на преподавателския състав;

- ✓ провеждане на анкетни проучвания за мнението на студенти и абсолвенти по отношение на качеството на учебния процес и административното обслужване, което е от особено значение за стимулиране ангажираността на студентите за подобряване качеството на обучението. Ежегодно се провежда регламентирано анкетно проучване относно качеството на учебния процес сред студентите със Заповед № 2497 от 12.11.2009 на Ректора на университета. Общият брой анкетни проучвания за акредитационния период е 65;

- ✓ участие на студенти в състава на Катедрения съвет;

- ✓ браншово настоятелство към професионалното направление;

- ✓ подпомагане участието на студенти на ВСУ „Черноризец Храбър“ в проект BG051PO001-3.3.07-0002 "Студентски практики" по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и проект BG05M2OP001-2.002-0001 "Студентски практики – фаза 1", по ОП "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 – 2020;

- ✓ задължително участие в практики и/или стажове. ;

- ✓ провеждане на инициативи за професионална реализация на студентите.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат изградена система за информираност за обучителни програми и възможности за реализация: <http://www.vfu.bg/>, кандидатстудентски справочник, Книжка на първокурсника, въвеждащи дни, Кариерен център (<http://karieri.vfu.bg/>), рекламни материали на ВСУ.

ВСУ има създадени правила за подаване и разглеждане на жалби от студенти, регламентирани в Наредба № 1 за учебната дейност. През акредитационния период не са констатирани разглеждани жалби на студенти.

Констатации за изпълнение на критерий 4.1. в съответствие със стандарт 4 от ESG - част 1 /1-10/ „Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента:

прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане“

Във ВСУ и в ПН 9.1. има формулирани ясни правила и процедури за успешна реализация на „жизнения цикъл“ на обучаемите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ – от приема до завършване на тяхното обучение, в съответствие с квалификационната характеристика и учебния план, съобразени със ЗВО, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на образователно-квалификационни степени, вътрешнонормативната уредба, публично оповестени във вътрешно университетската система (<http://intranet.vfu.bg/>) и публично достъпни в университетската библиотека.

Пълната информация отнасяща се до приема на студенти в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“ към ПН „Национална сигурност“ е на разположение на кандидатите в уеб сайта на университета в Раздел „Прием“. (<http://ksp.vfu.bg/>). Същата периодично се обновява.

Организацията за прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти, и докторанти във ВСУ се ръководи от отдел „Образователен маркетинг и кандидатстудентски прием“, с изградени регионални центрове (<http://ksp.vfu.bg/>). Ежегодно на АС се приема Инструкция за прием на студенти във ВСУ и се издава Кандидатстудентски справочник. На ниво катедра в началото на всяка учебна година се изготвя План за кандидатстудентска кампания, изпълнението на дейностите от който се контролира и анализира на катедрен съвет..

Ежегодно се подготвят и актуални *рекламни материали* за специалностите в ОКС и ОНС на професионалното направление и възможностите за допълнителните квалификации и LLL курсове.

Създадена е система за адаптиране на чуждестранните студенти (включително входящите Еразъм студенти) и докторанти със съдействието на академичната колегия на ПН 9.1. и отдел „Международни дейности и проекти“ и Института за обучение на докторанти.

Във ВСУ и в ПН 9.1. е изградена система от правила и процедури за признаване на квалификации в страната и в чужбина, регламентирани с Инструкция №7 за признаване на висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища към Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ, които са в пълно съответствие с изискванията на Лисабонската конвенция и на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършен период на обучение в чуждестранни висши училища. Създадена е Комисията за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища с председател - ректора на ВСУ.

ВСУ има утвърдени правила и практики за академично признаване на предходно обучение и практика в чужбина, публично оповестен на сайта на университета. (http://www.vfu.bg/ects_guide/#priznavane_na_predhodno_obuchenie и <http://www.vfu.bg/erasmusplus/>). Разработена е и се прилага процедура,

регламентираща етапите на процеса на присъждане на кредити за неформално учене .

Осигуряването на съгласувано признаване на академични квалификации и съгласувано признаване на договори с чуждестранни ВУ за мобилност на студенти и докторанти, ВСУ осъществява сътрудничество с националния ENIC / NARIC център.

Във ВСУ са създадени необходимите условия за реализиране на мобилност по линия на сключени договори с чуждестранни университети по програма Еразъм+, които са публично оповестени. (<http://vfu.bg/mobilnosti/>, <https://erasmus.vfu.bg/universities.php>)

През акредитационния период е осъществена мобилност на студенти и докторанти от ПН 9.1. по 3 (три) договори с чуждестранни ВУ, броят на реализираните мобилности е 10 (десет) изходяща мобилност и 19 входяща мобилност.

ВСУ има създадени правила и условия за пълноценно включване на студенти и докторанти в изследователски проекти, за които са представени съответните доказателства.

ВСУ е носител на **HR Excellence in Research Logo** и на това основание през 2015 г. е домакин на Пътуващото шоу „EURAXESS – Researchers in Motion“ (инициатива на Европейската комисия, Генерална дирекция „Научни изследвания и иновации“), чиято цел е да **подпомага и подкрепя изследователите в тяхното кариерно развитие** в Европа чрез предоставянето на директна връзка с услугите, предлагани от EURAXESS. По време на посещението студентите и докторантите на университета, в т.ч. и от ПН 9.1. се запознават с информационните възможности и да публикуват автобиографии, с което да подпомогнат бъдещото си развитие.

ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ стимулират развитието на публикационната активност на студентите и докторантите от ПН 9.1. Във всички научни форуми на университета са обособени секции за тяхното участие. Организирант се и самостоятелни студентски научни форуми. Студенти от ПН „Национална сигурност“ участват и в други национални и международни научни форуми.

За срока на акредитационния период в ПН 9.1. са организирани и проведени 6 (шест) студентски научни форума, с 36 публикации През акредитационния период не е установено включването на студенти и докторантите от ПН 9.1. в изпълнението на изследователски проекти. Относителният дял на студентите и докторантите, участници в национални и международни научноизследователски, художественотворчески, изпълнителски и спортни дейности през последните 5 г. е 12%.

ВСУ има регламентирани правила за спазване на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища съгласно Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ, Раздел VI., публично оповестени на сайта на ВУ (http://www.vfu.bg/darjavni_izpiti_i_diplomni_raboti/). Основните документи на

ВСУ за образование и квалификация се издават в съответствие със ЗВО и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшите училища. Създаден е и функционира Сектор „Дипломиране и сертифициране“ към Фронт-офиса.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и отбрана“ имат изградена система и традиции за регистриране и проследяване на реализацията на завършилите студенти. Създаден е и функционира АЛУМНИ клуб и Кариерен център. (<http://alumni.vfu.bg/>; <http://www.vfu.bg/alumni/>; <http://www.vfu.bg/hub/>; <http://karieri.vfu.bg/>;

Констатации за изпълнение на критерий 5.1. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление“

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав в ПН 9.1.Национална сигурност, публично оповестена. Развита е функционираща система за атестиране и кариерно израстване на академичния състав. (<http://www.vfu.bg/prepodavатели/konkursi/>, http://vfu.bg/prepodavатели/proceduri_za_docent/; http://vfu.bg/prepodavатели/proceduri_za_profesor/.)

За осигуряване на изисквания нормативен минимум на хабилитирани преподаватели на ОТД към датата на посещение на експертната група, обучението в ПН 9.1. е осигурено с необходимия академичен състав. Академичният състав е обособен на академичен състав в ПН „Национална сигурност“, водещ профилиращите учебни дисциплини и академичен състав от други професионални направления (Право и Психология), водещи учебни дисциплини по учебен план. Привличат се и експерти от практиката.

Академичният състав на катедра „Сигурност и безопасност“, водещ профилиращите дисциплини от ПН 9.1. е представен от **13 (тринадесет) броя, в т.ч.: 2 (двама) професори, 7 (седем) доценти, 2 (двама) гл.ас. д-р, 2 (двама) асистенти, всички на първи ОТД, от тях 5 (пет) броя са регистрирани в НАЦИД (1 професор и 4 доценти)**. Относителен дял на хабилитираните преподаватели на ОТД – 69%. Средната възраст е 55 години.

За акредитационния период се наблюдава намаляване на академичния състав на катедра „Сигурност и безопасност“ в количествено отношение, което е поради намаляващият брой обучаеми, породен от демографския фактор и от навършване на 65 годишна възраст.

Констатацията е, че профилиращите дисциплини в специалностите от ПН „Национална сигурност“ се преподават от академичен състав с необходимата квалификация и доказана компетентност. Относителният дял на преподавателите с доказана научна/творческа компетентност по преподаваните профилиращи дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ е 100%, с доказана научна компетентност и опит по преподаваните

дисциплини.

Кариерното развитие на преподавателя на ОТД във ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ е неразделна част от неговия статут и е публично достъпно. Акцентът е върху постоянното повишаване квалификацията и усъвършенстване на дидактическите, езиковите и други умения на преподавателите. Анализът на кариерното развитие на преподавателите в ПН 9.1. показва, че през акредитационния период 1 преподавател е израснал в академична длъжност „професор“, 1 преподавател е придобил ОНС „доктор“, 2 преподаватели са зачислени в докторантура, обявени са два конкурса за академична длъжност „главен асистент“. От новата учебна година на основен трудов договор е привлечен и проф. д-р Иво Великов. Осъществява се перманентно обучение на академичния състав от ПН 9.1. чрез участие в образователни семинари, майсторски класове; участие в езикови курсове; участие в курсове по прилагане на информационни технологии в преподаването; участие в академичен и образователен обмен по Програма „Еразъм“+ и др.; участие в национални и международни научни конференции; участие в национални и международни проектни колективи с цел постигане на устойчивост на качеството на преподаваните учебни дисциплини.

Във ВСУ и в ПН 9.1. е утвърдена система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество по сключени договори с 4 университета, осъществяващи обучение в областта на сигурността, публично оповестени (<http://vfu.bg/mobilnosti/>). През акредитационния период по програма Еразъм са осъществени **шест изходящи мобилности и една входяща мобилност** от преподавател от Полша.

Налична е функционираща система за атестиране и оценка на академичния състав в съответствие със ЗВО и Наредба № 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“ и е част от системата за управление на човешките ресурси. Във връзка с провеждането на атестациите, периодично чрез анкетиране се изучава мнението на студентите за удовлетвореността им от образователния продукт предоставян от преподавателите. Официално установеният ред за атестиране на преподавателите е оповестен, познава се от преподавателите и е на тяхно разположение в Интранет мрежата на ВСУ.

Констатации за изпълнение на критерий 5.2. в съответствие със стандарт 5 от ESG - част 5 /1-10/ „Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея“

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат разработени и публично оповестени процедури за включване на студентите и докторантите в изследователската дейност и участие в конференции и семинари на национално и международно ниво, регламентирани с вътрешно нормативната документация, за която има достатъчно доказателства.

През отчетния период научноизследователската дейност на катедра

„Сигурност и безопасност“ изцяло е подчинена на реализация на «Концептуален модел за трансформация на НИД на университета», утвърден през м. ноември 2013 г. с решение на АС на ВСУ „Черноризец Храбър“. Осъществяването на НИД е на база ежегоден план за НИД, разработен в съответствие с основните приоритети на катедра „Сигурност и безопасност“.

Преподавателите, студентите и докторантите от ПН „Национална сигурност“ развиват активна научноизследователска дейност. През периода на самооценка се регистрира устойчивост в научно-изследователската и публикационната дейност на академичния състав, докторантите, и студентите. Всички въпроси, свързани със състоянието на НИД на академичната колегия са предмет на перманентно обсъждане.

В ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ са създадени много добри условия за огласяване и разпространение на резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите, студентите и докторантите чрез организиране на научни форуми и издаване на тематични сборници, научен алманах и Годишник на ВСУ „Черноризец Храбър“.

През акредитационния период катедра „Сигурност и безопасност“ е организирала и провела в рамките на Лятната научна сесия на Юридическия факултет 7 научни форума по проблемите на сигурността. Относителният дял на студентите и докторантите, участници в национални и международни научноизследователски, художественотворчески, изпълнителски и спортни дейности и проекти през последните 5 г. – 12%

За преподавателите от ПН 9.1. са създадени условия за участие в научни проекти, информацията за които е публично оповестена (www.vfu.bg/za-vsu/proekti.html). През акредитационния период преподавателите от катедра „Сигурност и безопасност“ участват в 5 проекта по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (два проекта) и ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ (един проект), Проект LLP-LdV/TOI/2013/RO/032 "Bread Intern", Секторна програма "Леонардо да Винчи", дейност "Трансфер на иновации", Направление студентски спорт с използване на фондове на Ерасмус +: Проект "Beach Volley Fest 2016" - фестивал „Купата на Неринга по Плажен волейбол 2016“. Относителният дял на преподавателите от ПН „Национална сигурност“, участвали в национални и международни проекти през последните 5 години е 46 %.

Преподавателите от ПН 9.1. със своя професионализъм и експертна дейност са привлечени във второто публично обсъждане на актуализацията на Стратегията за национална сигурност на Р България във ВСУ „Черноризец Храбър“.

Проф. д-р Петър Христов, член на състава на катедра „Сигурност и безопасност“, към момента Ректор на ВСУ „Черноризец Храбър“, е член на Консултативния съвет по подготовка на обучаваните в специалности, свързани с сигурността в сферата на висшето образование към министъра на вътрешните работи.

През акредитационния период в катедра „Сигурност и безопасност“ броят на защитили докторанти на 1 хабилитиран преподавател – 0,5, относителен дял на прекъсналите и отчислените докторанти е 30%, не са установени докторанти в редовна форма на обучение.

Във ВСУ са създадени необходимите условия за огласяване и разпространение на резултатите от научноизследователската дейност на преподавателите. Публикуването на научна продукция се реализира чрез организиране на научни форуми и издаване на тематични сборници, научните издания на Юридически факултет и на ВСУ, респ. "Научен алманах на Варненски свободен университет", серия „Юридически науки и обществена сигурност“ и Годишник на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и електронното списание e-Journal VFU. (<https://ejournal.vfu.bg/>)

Осигурен е достъп до пълнотекстовите научни бази данни чрез университетската библиотека.

През акредитационния период общият брой научни публикации на преподавателите в ПН 9.1. е **137 бр.**, в т.ч.: монографии – 5, студии -4, статии – 22, публикации в национални реферирани издания – 10, публикации в международни реферирани издания – 13, доклади на национални конференции – 58, доклади на международни конференции и форуми, учебници и учебни помагала – 2, цитирания – 50.

Осигуреността на учебния процес с литература е над 60% от профилиращите дисциплини за специалностите „Защита на националната сигурност“ и „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ са осигурени със собствени учебни материали.

Установена е устойчивост на публикационната активност и в международни издания и участие в международни конференции и форуми. Наблюдава се намаление на публикациите в български издания, както и издаването на учебници и учебни помагала, което е резултат на основните усилия на катедрата до началото на 2015 година да осигури със съвременна литература учебния процес. Броят на участията в национални и международни научни и образователни форуми през последните 5 години на един преподавател на основен трудов договор в ПН „Национална сигурност“ е 72 (общ брой участия 78, 6,5 броя участие на един преподавател на ОТД). Броят на публикациите на 1 преподавател на първи ТД през последните 5 г. е 9,2 (7,2) . Относителният дял на публикациите в реферирани научни списания и сборници спрямо общия брой на публикациите в ПН през последните 5 г. е 15.8% (26%). Броят на цитиранията в научни списания и сборници на 1 преподавател на първи ТД през последните 5 години е 3,6 (4.2). Не са установени публикации с импакт фактор и/или импакт ранг спрямо общия брой на публикациите в ПН през последните 5 г., поради спецификата на ПН 9.1. и ограничените възможности за такива публикации.

Констатации за изпълнение на критерий 6.1. в съответствие със стандарт 6 от ESG - част 1 /1-10/ „Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такава“

ВСУ има изградена и непрекъснато обогатявана и усъвършенствана материално-техническата база за обучение и практическата дейност в съответствие със спецификата на висшето училище и със спецификата на ПН 9.1. „Национална сигурност“.

Осигурена е достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, специализирани зали, ателиета и лабораториите със специфични функции и предназначение, осигуряващи практическото обучение на студентите.

За учебния процес в ПН „Национална сигурност“ във ВСУ е изградена добра **изследователска инфраструктура** чрез функциониращите Институт по морско право и логистика, Криминалистична лаборатория, Медико-психологичен комплекс и Институт за психологично консултиране, които активно спомагат за обвързване на образователния и научноизследователския процес.

От 2016 год. функционира Институт за интегрирано управление на общините чрез който се осъществява сътрудничество на ВСУ и в частност на ПН 9.1. със структурите на държавната и местната власт, в рамките на който се реализират и обучителни LLL-курсове за правомощия на кметове при охрана на обществения ред. (*виж Стандарт 2.1.6*)

ВСУ и ПН 9.1. разполагат със закрыта **материална база и съоръжения за спорт** (универсална спортна зала и фитнес зала с помощни помещения) и с **открита спортна база** (баскетболно игрище, волейболно игрище, игрище за мини футбол, два тенис корта).

ВСУ и ПН 9.1. разполагат със специализиран лицензиран софтуер и информационни материали – ArchiCAD 17, AutoCAD 2015, Tower 7, Allplan 2008, Revit 9.0, SAP2000 v18, Autocad Revit Architecture 2015, Building Manager 12, Microsoft Azure Dev Tools и др., достъпен както за студенти, така и за преподаватели.

На студентите от ПН 9.1. е осигурено ползването на компютърни зали със свободен достъп и безжичен, неограничен безплатен интернет.

На територията на ВСУ има функционираща безжична мрежа, която предоставя достъп на студенти и преподаватели до Интернет и локалните информационни ресурси.

ВСУ и ПН 9.1. разполагат с универсална научна библиотека с архивни функции, осигурява цялостната учебна, научноизследователска, културно-творческа и информационна дейност на студентите. Осигурени са 50 работни места. (средно приравнено - 1,55 работни места на 100 студента).

Библиотеката на ВСУ "Черноризец Храбър" разполага с богат фонд от хартиени и електронни книги, списания и статии, които към датата на посещение на ЕГ– 114 027 библиотечни единици. Библиотеката е с пълнен **он-лайн каталог**, свободно достъпен в уеб пространството. Всички библиотечни процеси са автоматизирани посредством приложението на програмен продукт „Автоматизирана библиотека“.

Създадена е собствена база данни статии от периодични издания в

модул „Статии“ на автоматизираната библиотечна система. 90 % от *библиографски описаните статии са сканирани* и съобразно Закона за авторското право могат да се ползват пълнотекстово в рамките на локалната университетска мрежа.

От м. септември 2017 г. на уеб страницата на библиотеката е качен модул „Справка за цитиранията на преподавателите от ВСУ“, който позволява авторите самостоятелно да правят справка за цитиранията си, описани в каталога на библиотеката.

За ползвателите на Университетската библиотека е осигурен достъп до пълнотекстовите бази данни на EBSCO Publishing, JSTOR, правно-информационната система АПИС чрез платен годишен университетски абонамент, както и до базите данни, лицензирани от Министерството на образованието: Web of Science, Science Direct, Scopus, както и временен безплатен достъп до пълнотекстови бази данни като CABI, ProQuest, Oxford Journals, Alexander Street Press, издателство **Springer** и др. Предоставен е свободен достъп е до DOAJ, DRJL, eLibrary.ru, OAJI, ERIH PLUS, ИНИОН РАН и др.

Със съдействието на фонд "Руский мир" и Руския център на ВСУ "Черноризец Храбър" от 25 март 2014 до месец декември 2016 г. е осигурен на Университетска библиотека безплатен пълнотекстов достъп до информационните ресурси на издателство "Лань". Руският център и Библиотеката имат достъп до електронната библиотека **IPR BOOKS**, която предоставя около **120 000** издания на руски език.

От февруари 2015 г. до февруари 2017 г. **Фонд „Русский мир“ предостави на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ безплатен достъп до Електронната дисертационна зала на Руската държавна библиотека, която съдържа повече от 650 000 дисертации и автореферати във формат PDF, защитени в Русия, представени в 24 раздела.**
<http://www.diss.rsl.ru/>

Представена е необходимата информация за постъпили библиотечни единици в университетската библиотека на хартиен носител през отчетния период (2014-2019) във връзка с обучението на студентите от ПН „Национална сигурност“.

Към университетската библиотека е създаден и се поддържа архив от дипломни разработки на студенти-бакалаври и магистърски тези на студенти-магистри, които са неразделна част и в помощ на учебния процес.

ПН „Национална сигурност“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ **не предлага специалности в дистанционно обучение**. Предстои подготовка на документи за акредитиране на дистанционна форма на обучение.

ВСУ и ПН 9.1. имат осигурено академично и административно обслужване на студентите, регламентирано в Наредба 1 за учебната дейност на ВСУ, Инструкция №1 за дейността на Фронт-офиса. Дейността на Фронт-офиса се подпомага от секретарите по катедри, в частност секретар на катедра „Сигурност и безопасност“. Оценката за качеството на

административното обслужване в катедрата се мониторира чрез анкетните проучвания сред студентите, резултатите от които показват висока степен на удовлетвореност и потвърждават индивидуалния подход на работа възприет в катедрата. Пряка връзка с академичното и административно обслужване на студентите от ПН 9.1. имат сектор „Магистърски програми“, „Дипломиране и сертифициране“, „Институт за обучение на докторанти“, Университетска библиотека, чиято дейност нормативно е регламентирана.

Академичният състав разполага със съвременни технологични и информационни ресурси за използване на разнообразни форми и методи в обучението на студентите и в изследователските дейности.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1. в съответствие със стандарт 7 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление и последващата реализация на завършилите“.

ВСУ има изградена организация за управление на целия поток от информация чрез система, която подпомага образователния процес през целия „жизнен цикъл“ на студента – от „входа“ до „изхода“, както и по отношение на последващата реализация на завършилите обучаеми.

Създадени са и действат редица правила и процедури, насочени към осигуряване на контрол на качеството на учебния процес.

За установяване състоянието на качеството на обучението, възможностите за неговото подобряване и ефективността във функционирането на СУК във ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ се провеждат вътрешни, надзорни (контролни) и одити за ре-сертифициране. През периода на самооценка са проведени **шест вътрешни и шест външни одита**. Получените на институционално ниво сертификати за качество са публични в сайта на университета.

Профилът на кандидат-студентите за ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в ПН 9.1. се обсъжда на заседанията на катедра „Сигурност и безопасност“, в резултат на което е приемането на коригиращи мерки, чийто израз е актуализацията на учебен план и задължителен учебен стаж.

Информацията за качеството на образованието и потребностите от промяна се събира чрез анкетни карти, които студентите и потребителите на кадри попълват. Анкетните карти са достъпни за студентите и потребителите. Студентското мнение за удовлетвореност от качеството на учебния процес се проучва и чрез постоянна обратна връзка с тюторите. Студентите участват в този процес и чрез свои представители в КС. Целенасочено е обсъждането на учебните ресурси и подкрепата на студентите в ПН и Катедра „Сигурност и безопасност“ и във връзка с атестацията на преподавателите.

Приоритет за ПН 9.1. е кариерното развитие на студентите, като при официалното връчване на дипломите се извършва анкетирание на

завършилите студенти относно удовлетвореност от полученото образование, желание за продължаване на обучението в по-горна ОКС, местоработата и заеманата длъжност.

Приоритет в дейността на академичната колегия на ПН 9.1. е установяването и поддържането на ефективни контакти с работодателите неформални - при лични срещи и контакти между преподаватели и представители на бизнеса от съответния бранш и формални чрез анкетни проучвания с цел създаването на форми и възможности за повишаване на професионалната пригодност и успешната реализация на випускниците на професионалното направление и разширяване и утвърждаване на връзката наука-образование-бизнес.

Създадена е система за персонален мониторинг, индивидуална работа и менторство от страна на академичната колегия на ПН „Национална сигурност“ за подкрепа и насочване на професионалното развитие на всеки студент.

ПН 9.1. на ЮФ при ВСУ има разработена и успешно функционираща система „Алумни“ за поддържане на връзката със завършилите студенти (ilkostova@abv.bg) и фейсбук група–„Възпитаници на ПН 9.1.“ <https://www.facebook.com/groups/1719000244999949/> за по-добрата комуникация със завършилите ни студенти.

През акредитационния период относителният дял на реализираните се (постъпили на работа по специалността) от общия брой на завършилите специалисти (по данни от желаещите да попълнят анкетни карти випускници, около 40% от завършилите) е около 17%.

ВСУ, ЮФ и ПН 9.1. поддържат собствени информационни масиви за световните постижения в ПН 9.1.и актуалността на предлагания учебен материал, в резултат на което е категоричната разпознаваемост на предлагания профил във ВСУ „Черноризец Храбър“ посредством тясно обвързване с правна подготовка и добра нормативна компетентност на завършващите.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1. в съответствие със стандарт 8 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по професионалното направление“

ВСУ, ЮФ и ПН 9.1. разполагат с разписани процедури и добри практики за публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията в областта на магистърската програма, публично оповестени на сайта на университета: (<http://www.vfu.bg/>, <http://ksp.vfu.bg/> ; http://www.vfu.bg/ects_guide/; http://www.vfu.bg/en/ects_guide/; <http://www.vfu.bg/novini/>;<http://www.vfu.bg/aktualno/>; Facebook-<https://www.facebook.com/VarnaFreeUniversity/>, Google+ <https://plus.google.com/+VfuBgChernorizetsHrabar>, LinkedIn – <https://www.linkedin.com/school/1998348/> и в платформата за видео споделяне

<https://www.youtube.com/user/VarnaFreeUniversity/featured>; <https://www.facebook.com/groups/1719000244999949/>

Оповестяването на медиите на национално и регионално ниво е чрез изготвен мейл-лист и периодично изготвен т.нар. медия мониторинг, който включва публикации в електронни медии, свързани с дейността на университета, включително и за ПН 9.1.

Осигурена е достъпна и публична информация (www.vfu.bg) до студентите от ПН 9.1., удостоверяваща „жизнения им цикъл“: Книжка на първокурсника; „Портфолио на студент от ВСУ“; комплексна система VFU HUB, включваща електронни услуги за студенти и преподаватели на ВСУ; Модул „Дипломиране“; Комплектът вътрешно нормативни документи, Наръчници, пътеводители на студентите, правилници.

Ежегодно на заседания на Катедрен съвет се утвърждава Академичния профил на специалностите от ПН „Национална сигурност, който се публикува на сайта на университета в модул „Кандидат-студентски прием“.
<http://ksp.vfu.bg/>

Информацията за специалностите в различните ОКС и съпътстващите процедури са публично оповестени на сайта на университета.

Създадена е и специализирана страница с информация за дългосрочни и краткосрочни курсове за придобиване на допълнителна квалификация, повишаване на получената такава и актуализиране на професионалните знания и умения. <https://www.vfu.bg/курсове-допълнителна-квалификация.html>

Връзката между бизнеса и университета с цел улесняване прехода на студентите от обучението към практиката е посредством Кариерният център във ВСУ.

Популяризирането на научната продукция на студентите и преподавателите от ПН 9.1. е чрез организиране на студентски научни конференции и семинари.

Информацията за възможностите за участие в изходяща мобилност и реда за провеждането ѝ се оповестява в специално разработен *уеб сайт на Еразъм* офис на ВСУ „Черноризец Храбър“. <https://erasmus.vfu.bg/index.php> , <https://erasmus.vfu.bg/universities.php> , <https://erasmus.vfu.bg/mobilities.php>.

Ежегодно във ВСУ и ПН 9.1. се провежда Еразъм информационен ден.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1. в съответствие със стандарт 9 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление“.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност“ имат изградена система за управление, наблюдение и контрол на качеството на обучението, чиито елементи са разработени в съответствие с националното законодателство и съществуващите международни стандарти по управление на процесите в образованието с цел реализация на политиката на университета за

присъединяване към общоевропейското образователно и научноизследователско пространство.

Обучението в ПН 9.1 се извършва съгласно националните и европейски стандарти и съобразно с еволюцията на научните знания и технологии. Учебни планове и програми на специалностите в ПН 9.1. се изготвят в съответствие с изискванията на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) в съответния формат, които се публикуват на сайта на университета на български и английски език. (http://www.vfu.bg/ects_guide/)

Осъществява се редовен мониторинг, преглед и ревизия на съдържанието на учебната документация на специалностите от ПН 9.1. като гарант за целесъобразността от предлаганото обучение и създаване на благоприятна и ефективна среда за обучение на студентите. Актуализацията на учебните планове е в резултат на стремежа към актуалност на тяхното съдържание и по-лесната адаптация на дипломантите на пазара на труда.

За повишаване ефективността на Системата за управление на качеството на ВСУ и усъвършенстване на контролните функции по процедура „Вътрешни одити“ в екипите за вътрешни одитори се включват представители на студентската общност и членове на браншовите настоятелства в ПН 9.1.

Високото ниво и качество на образованието се гарантира и регламентира от внедрената и действаща Система за оценяване и поддържане на качеството на образованието и Система за натрупване и трансфер на образователни кредити.

В ПН 9.1 се поддържа достатъчна по обем информация за успеваемостта на студентите, която се обработва на няколко йерархични нива с цел вземането на оптимални решения и мерки. Въведен е строг ред за мониторинг на успеваемостта, постоянно провеждан, като резултатите от мониторинга периодично се анализират и се предприемат дейности за повишаване на качеството на обучение в ПН 9.1.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1. в съответствие със стандарт 10 от ESG - част 1 /1-10/ „Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление“.

В ПН 9.1. има стройна система за самооценяване и външни оценки на всички специалности и учебни програми по специалностите в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „магистър“.

Създадени са условия и възможности за оценка на дейността и качеството на образователния и научен продукт от признати външни национални и международни институции и организации като МОН, НАОА, Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA), Европейската комисия, BUREAU VERITAS Certification Holding (BVC) и др.

В резултат на успешно преминали селекционни процедури и одит от

Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA) ВСУ два пъти е удостоен със знаците ECTS и DS Label (<http://www.vfu.bg/labels/>), знак HR Excellence in Research (<https://vfu.bg/за-всу/hr-excellence-in-research-logo.html>), ЕРАЗЪМ ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ (Erasmus Charter for Higher Education) за целия период на действие на програма „Еразъм+“ от 2014 до 2020 г. (<https://vfu.bg/за-всу/еразъм-харта-за-висше-образование.html>, <http://www.vfu.bg/erasmusplus/>).

Със заповед № РД09-800/23.05.2014 г. на министъра на образованието и науката ВСУ е включен в Националния списък на научноизследователските организации, които могат да приемат чужденци за разработване на научноизследователски проекти, както и за обучение в бакалавърски, магистърски и докторски програми. През 2017 г. ВСУ „Черноризец Храбър“ е пререгистриран в Регистъра за научна дейност в Република България.

ВСУ „Черноризец Храбър“ периодично преминава през външно оценяване на осигуряването на качеството в съответствие с ESG от *Националната агенция по оценяване и акредитация* и на оценяване на съответствието с вътрешната система за качество от *Bureau Veritas Certification* (<https://www.vfu.bg/за-всу/акредитация-и-система-за-управление-на-качеството.html>)

Катедра „Сигурност и безопасност“, водеща в обучението по ПН 9.1, е **обект на периодично външно и вътрешно оценяване.**

На 28 февруари 2016 г. ВСУ „Черноризец Храбър“ преминава успешна ресертификация за пети път в съответствие с новия международния стандарт ISO 9001:2015 и получи сертификати от BVC с акредитации от UKAS (Великобритания) и ANAB (САЩ) за срок от 3 години – до февруари 2019 г. На 11-12 февруари 2019 г. ВСУ „Черноризец Храбър“ премина успешна ресертификация за шести път в съответствие с международния стандарт ISO 9001:2015 и получи сертификати от BVC с акредитации от UKAS (Великобритания) за срок от 3 години – до 28 февруари 2022 г. (<https://vfu.bg/за-всу/акредитация-и-система-за-управление-на-качеството.html>) Международната сертифицираща организация BVC провежда **шест външни одита** – един по стандарта ISO 9001:2008 и четири по стандарта ISO 9001:2015 (табл. 10.1 от Доклад-самооценка).

През периода юли 2014 – юни 2020 г. са проведени **шест вътрешни одита** от комисии, съставени от обучени вътрешни одитори на ВСУ. Съгласно изискванията на критериалната система на НАОА, в екипите за вътрешните одити през 2018 г. и 2019 г. са включени представители на студенти и работодателски организации. През периода на самооценка (юли 2014 – юни 2020 г.) в катедра „Сигурност и безопасност“ за ПН „Национална сигурност“, е проведена една процедура за след акредитационно наблюдение и контрол. За изпълнението на препоръките от Акредитационната комисия към НАОА се разработват „Мерки за изпълнение на задължителните препоръки“, чието

изпълнение се контролира и отчита периодично пред Катедрения съвет.

През акредитационния период броят на оценени специалности в ОКС бакалавър и магистър от ПН 9.1 в резултат на всички процеси, свързани с осигуряване на качеството (вътрешни и външни одити) е 2 специалности ОКС „Бакалавър” и 5 специалности ОКС „Магистър”; броят на специалностите в ОКС бакалавър и магистър от ПН 9.1., претърпели промяна в резултат на препоръки от външни оценки са 2 специалности ОКС „Бакалавър”, 2 нови специалности ОКС „Магистър”.

ПН 9.1. Национална сигурност се развива непрекъснато, за да отговори на предизвикателствата на конкурентната среда. Изследват се и се анализират процесите в сферата на средното и висше образование по сигурност в страната и света, което позволява ясното дефиниране на конкурентните предимства на катедра „Сигурност и безопасност”.

ВСУ, ЮФ и катедра „Сигурност и безопасност” имат процедури за провеждане на държавните изпити/защитите на дипломни работи, регламентирани с чл. 45 от ЗВО и чл. 40 от Наредба №1 за учебната дейност на ВСУ. Създадена е практика в държавните изпитни комисии да участват като членове външни за висшето училище лица, които са изявени експерти от практиката, представители на държавната администрация и съдебната власт, преподаватели от други висши училища др., потребители на кадри, както и външни за ПН преподаватели.

Приоритет в работата на колегията от ПН 9.1. е изпълнението на препоръките на НАОА, с което се подобрява качеството на обучение. В резултат на това са актуализираните учебни планове по специалностите от ПН 9.1. със засилен практическа подготовка и приетата система за проследяване на мобилността на студентите на ниво катедра.

В резултат на констатациите за резултатите от извършеното оценяване и обсъждането, членовете на Постоянната комисия, на основание чл. 88а, ал. 5, т. 1 от ЗВО и чл. 38, ал. 2 от ПДНАОА, гласуваха оценки по критериите за програмна акредитация на професионално направление по десетобалната система в съответствие с чл. 79, ал. 1 на Закона за висшето образование.

След обобщаване на резултатите от гласуването, в съответствие с приетите от Акредитационния съвет на НАОА „Правила за гласуване на процедури за акредитация и оценяване на проекти”, на **10.12.2020 г. (Протокол № 25)** Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана взе следното **РЕШЕНИЕ**:

1. Дава програмна акредитация на професионално направление 9.1. Национална сигурност във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър” на основание обща оценка 9,03 (девет цяло и три стотни) за образователно-квалификационни степени (ОКС):

ОКС „бакалавър“ – редовна и задочна форма на обучение - по:

- „Защита на националната сигурност“;**
- „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“;**
- „Международно право и сигурност“ (на български и чужд език);**

ОКС „магистър“ – редовна и задочна форма на обучение – по:

- „Митническо разузнаване и разследване“;**
- „Съдебни криминалистически експертизи“;**
- „Съдебни икономически експертизи“;**
- „Съдебни компютърно-технически експертизи“;**
- „Съдебни пожаро-технически експертизи“;**
- „Съдебни психологически експертизи“;**
- „Съдебни строително-технически експертизи“;**
- „Интелигентни системи за сигурност“;**
- „Юридическо прогнозиране и оценка на въздействието“.**

2. Сроктът на валидност на акредитацията е до следващата акредитация на ПН 9.1, съгласно графика по чл. 81, ал. 2 от ЗВО.

3. Определя капацитет на професионално направление 9.1. Национална сигурност във ВСУ „Черноризец Храбър“, както следва:

- ОКС „бакалавър“ - 2400 студенти в редовна и задочна форма на обучение;**
- ОКС „магистър“ – 200 студенти в редовна и задочна форма на обучение.**

Общо за професионалното направление: 2 600 студенти.

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана прави следните препоръки:

- 1. Да се увеличи делът на научните публикации в професионалното направление с импакт фактор (Web of Science) и импакт ранг (SCOPUS). Срок: постоянен**
- 2. Да се предприемат действия за увеличаване на хабилитирания състав в ПН 9.1. Национална сигурност. Срок: до следващата акредитация на ПН 9.1.**
- 3. Да се увеличи мобилността (входяща и изходяща) на студенти и академичен състав по програма Еразъм + от ПН 9.1. Национална сигурност. Срок: постоянен.**
- 4. Да се прецизират наименованията на част от специалностите в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“, тангетиращи към ПН 3.6 Право, за да се приведат в пълно съответствие с ПН 9.1. Срок: до началото на учебната 2021/2022 година.**

Общата словесна оценка в съответствие с получената числова е: пълно

СЪОТВЕТСТВИЕ.

Председател на ПКСПНСО:
(проф. д.ик.н. Гошо Петков)